

Virsraksts: Par personas tiesībām prasīt kompensēt privatizācijas sertifikātu vērtību naudā

Tēze: Tas vien, ka privatizācijas sertifikāts ir valsts izdots vērtspapīrs, nerada valstij pienākumu to izpirkt, atlīdzinot tā vērtību naudā. Likumdevējs ir paredzējis atsevišķas personu kategorijas, kurām ir tiesības saņemt privatizācijas sertifikātu vērtību naudā. Personai, kas neietilpst šajās kategorijās, nav subjektīvo tiesību prasīt, lai valsts viņai kompensētu likumā noteiktajā termiņā neizmanto to privatizācijas sertifikātu vērtību naudā.

Tēze: No tiesību normām neizriet, ka likumdevēja griba, ieviešot privatizācijas sertifikātus, ir bijusi nodot valsts īpašuma objektus privātpersonu īpašumā tieši vai nodalīt pastāvīgo iedzīvotāju kopīpašuma daļu. Tādējādi, apstākļi, ka atsevišķas personas nav izmantojušas tām piešķirtos privatizācijas sertifikātus likumā noteiktajā termiņā, nenozīmē, ka īpašumi, kurus persona, iespējams, būtu iegādājusies, ir atsavināti valsts vajadzībām.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
2010.gada 17.decembra
LĒMUMS
Lieta Nr. A7033110/18
SKA-1010/2010**

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senatore V.Krūmiņa
senatore D.Mīta
senators J.Neimanis

rakstveida procesā izskatīja *D.H.* blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 21.oktobra lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2010.gada 10.augusta lēmums par atteikumu pieņemt pieteikumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 14.aprīlī pieteicēja *D.H.* vērsās Ekonomikas ministrijā ar iesniegumu, kurā lūdza dzēst viņai par Latvijā nodzīvoto laiku piešķirtos un neizmantotos privatizācijas sertifikātus, atlīdzinot to vērtību naudā.

2009.gada 12.maijā Ekonomikas ministrija sniedza pieteicējai atbildi, norādot, ka priekšlikums izmaksāt naudu par privatizācijas sertifikātiem nav atbalstāms.

[2] 2010.gada 3.augustā pieteicēja Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, par privatizācijas sertifikātu vērtības samaksu naudā.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2010.gada 10.augusta lēmumu pieteikumu atteikts pieņemt, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 8.punktu, jo pieteicējai nav subjektīvo tiesību iesniegt šādu pieteikumu.

Tiesneses lēmumā norādīts, ka no tiesību normām neizriet, ka privatizācijas sertifikāti par Latvijā nodzīvoto laiku ir dzēšami un to kompensācija izmaksājama naudā.

Likumdevējs ir paredzējis atsevišķus izņēmumus, kad privatizācijas sertifikātu īpašniekam ir tiesības tos dzēst, saņemot kompensāciju naudā. Proti, ir dzēšami politiski represētajām personām piešķirtie sertifikāti (*likuma „Par privatizācijas sertifikātiem” 9.panta piektā daļa*), kā arī atsevišķos gadījumos īpašuma kompensācijas sertifikāti (*likums „Par kompensāciju izmaksas atjaunošanu administratīvi nepamatoti izsūtītajām personām un šīm personām piešķirto īpašuma kompensācijas sertifikātu dzēšanu” un likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 12.panta otrā daļa*). Pārējo sertifikātu dzēšanu un to vērtības kompensāciju naudā likumdevējs nav paredzējis.

Ievērojot minēto, pieteicējai nepiemīt subjektīvās tiesības vērsties tiesā un prasīt labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[4] Par minēto lēmumu pieteicēja iesniedza blakus sūdzību.

[5] Izskatījusi blakus sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2010.gada 21.oktobra lēmumu Administratīvās rajona tiesas tiesneses lēmumu atstāja negrozītu, pievienojoties tajā paustajai argumentācijai.

[6] Par Administratīvās apgabaltiesas lēmumu pieteicēja iesniedza blakus sūdzību, kurā norādīti tālāk minētie argumenti.

[6.1] Jebkurš valsts izlaists vērtspapīrs valstij ir jāizpērk. Nevienā likumā nav noteikts, ka ir dažādu veidu vērtspapīri - tādi, kurus valsts dzēš, un tādi, kurus valsts nedzēš vai dzēš tikai daļēji.

[6.2] Pieteicējas ieskatā, ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumu ir veikta nekustamā īpašuma atsavināšana valsts vajadzībām.

Motīvu daļa

[7] Blakus sūdzības kārtībā ir izšķirams jautājums par to, vai personai piemīt subjektīvās publiskās tiesības prasīt valstij dzēst privatizācijas sertifikātus par Latvijā nodzīvoto laiku, izmaksājot kompensāciju naudā.

[8] Senāts atzīst par pareizu Administratīvās apgabaltiesas lēmuma pamatojumu un tam pievienojas. Attiecībā uz blakus sūdzībā paustajiem argumentiem Senāts norāda tālāk minēto.

[9] Tas vien, ka privatizācijas sertifikāts ir valsts izdots vērtspapīrs, nerada valstij pienākumu to izpirkt, atlīdzinot pieteicējai tā vērtību naudā. Kā pareizi norādīts iepriekšējo tiesas instanču lēmumos, likumdevējs ir paredzējis atsevišķas personu kategorijas, kurām ir tiesības saņemt privatizācijas sertifikātu vērtību naudā, taču pieteicēja neatbilst nevienai no tām.

[10] Saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 2.pantu šā likuma mērķis ir nodrošināt valsts vai pašvaldību īpašuma privatizācijas pabeigšanu, kā arī privatizācijas sertifikātu piešķiršanas un izmantošanas pabeigšanu valsts vai pašvaldību īpašuma privatizācijā, atsavināšanā un izpirkšanā. Tādējādi ar minēto likumu netiek atsavināti īpašumi valsts vajadzībām, bet gan reģlamentēts privatizācijas pabeigšanas process. Apstākļi, ka atsevišķas personas, tostarp pieteicēja, nav izmantojušas tām piešķirtos privatizācijas

sertifikātus minētajā likumā noteiktajā termiņā, nenozīmē, ka īpašumi, kurus pieteicēja, iespējams, būtu iegādājusies, šobrīd būtu atsavināti valsts vajadzībām. Kā līdzīgā lietā Senāts atzinis jau iepriekš, no tiesību normām neizriet, ka likumdevēja griba, ieviešot privatizācijas sertifikātus, ir bijusi nodot valsts īpašuma objektus privātpersonu īpašumā tieši vai nodalīt pastāvīgo iedzīvotāju kopīpašuma daļu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 8.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-213/2010 7.punktu*). Līdz ar to pieteicējai nav tiesību prasīt, lai valsts viņai kompensētu likumā noteiktajā termiņā neizmantoto privatizācijas sertifikātu vērtību naudā.

[11] Ievērojot minēto, Senāts secina, ka Administratīvās apgabaltiesas lēmums atstājams negrozīts, bet pieteicējas blakus sūdzība noraidāma.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 21.oktobra lēmumu, bet *D.H.* blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore
Senatore
Senators

V.Krūmiņa
D.Mīta
J.Neimanis